

àmbits

de psicopedagogia

LES ALUMNES MEDIADORES I ELS ALUMNES MEDIADORS OPINEN SOBRE L'EXPERIÈNCIA DE LA MEDIACIÓ ENTRE IGUALS A L'IES LLUÍS DE REQUESENS

Entrevista i presentació realitzades per
Aurora Méndez i Montserrat Pagès

Les alumnes mediadores i els alumnes mediadors representen la millor difusió de la **mediació entre iguals**, ja que, tant la seva formació, com la seva experiència, després d'anys, els fa estar segurs i segures que la mediació **funciona**. Però són ells i elles els qui parlaran a través d'aquest article. Els hem preguntat què pensaven d'aquesta experiència aprofitant una sessió de formació. En el moment de recollir les seves impressions, hi havia, a l'aula de formació, unes vint-i-cinc persones, de les quals unes dotze estaven rebent el curs de formació i les altres ja són mediadors i mediadores formats i formades. El total de persones formades correspon aproximadament a un 10% de l'alumnat d'ESO de l'IES Lluís de Requesens.

El projecte de mediació es va iniciar en aquest Centre l'any 1997 i s'han format com a alumnes mediadors i mediadores, des d'aleshores, cap a vuitanta persones.

A l'IES Lluís de Requesens la mediació entre iguals és l'alternativa a la resolució de conflictes **entre alumnes**. Les mediadores i els mediadors són els mateixos alumnes, formats i formades per actuar en una sessió de mediació. L'objectiu de la mediació entre iguals és autogestionar, per part de l'alumnat, els seus propis conflictes, en presència d'altres alumnes, que actuen com a mediadors i mediadores i, **sense la intervenció de l'adult**.

Els mediadors i mediadores comptabilitzen la seva intervenció, en un acte de mediació, guardant els **fulls de registre** dels acords presos al final de la mediació. Aquest fulls, com tota la intervenció en mediació, són **confidencials**.

A partir de les mediacions que heu fet, podríeu explicar l'experiència?

- "Nosaltres hem après a entendre que un conflicte entre nosaltres pot solucionar-se parlant. La nostra tasca és la d'oferir que els escoltarem i que els ajudarem que ells mateixos solucionin les seves diferències, parlant."
- "Ens agrada que tot sigui confidencial i que puguin confiar en nosaltres, sense que se n'assabenti cap professor o professora. Ens fa sentir capaces i capaços d'arreglar els nostres problemes, sense l'ajuda d'adults."
- "Resulta més fàcil confiar en un altre company o companya perquè coneix, més que el professorat, el que ens interessa i ens preocupa. Els alumnes i les alumnes saben que nosaltres, a més a més de guardar secret absolut, hem estat formades i formats per a facilitar que ens posin a parlar entre ells i elles i arribin a uns acords, els que ells vulguin."
- "El que més m'agrada és dir que nosaltres no som jutges, no som advocats, no som policies i que no volem buscar culpables. Així ells i elles saben que poden confiar en nosaltres i que no hi haurà cap càstig. És per això que demanen mediació."
- "En el curs de formació hem après a escoltar, concentrant-nos no només en les paraules, sinó en els gestos, en el cos."
- "Sí, també hem après a posar-nos en la pell de l'altre i tractar de sentir el que l'altre sent."
- "Una cosa que és més difícil és adonar-se de qui és el que té més poder, perquè el que sembla tenir-lo, a vegades és només una *pose* davant dels seus companys, però, quan està fent mediació, pot mostrar la seva feblesa, cosa que estava amagant, potser feia temps."
- "I els problemes no vénen d'un dia. Ens hem trobat conflictes que ja venien de les famílies i des de petits."
- "També ens hem adonat que les respostes que cada persona dona al conflicte són molt diferents. Nosaltres ajudem que diguin el que pensen i el que senten

sense tenir por de res. Ajudar que expressin les seves emocions, de vegades, costa molt. No estan acostumats perquè tenen por de ser jutjats pels altres o tenen por de ser insultats o agredits. Estem aprenent a expressar-nos cada dia més.

I també l'estem fent fora de la sala de mediació i fora de l'institut, i fins i tot, a casa, amb els nostres pares i mares. Però això costa més"

- "Però els nostres pares ja saben que, aquí, a l'institut, tenim el sistema de mediació, per a resoldre els nostres conflictes, i, fins i tot, ens demanen als mediadors i mediadores que ajudem els seus fills i filles a solucionar els problemes que tenen amb companys o companyes."
- "Aprenem tècniques per reconèixer la conducta de les parts en conflicte, per a equilibrar els poders i, així, que tots dos se sentin còmodes i puguin parlar. Aprenem tècniques per facilitar que s'entenguin, que s'apropin i per facilitar que negociïn."
- "Vull dir que els agrada molt saber que tots dos sortiran guanyant. Això els sembla impossible, ja que, abans, en el sistema tradicional, sempre sortia perdent el que resultava culpable. Abans hi havia molta por perquè s'havia de justificar sempre que un mateix era innocent i s'havia de dir mentides, o s'havia de buscar testimonis, o proves d'innocència perquè les conseqüències del conflicte sempre eren terribles per les dues parts del conflicte fins que s'aclarien els fets. Una vegada aclarit, sempre hi havia un culpable, que rebia una sanció del Centre i una altra de casa. L'altra part del conflicte també perdia perquè, o bé rebia amenaces, per part del presumpte culpable, o dels seus amics, o bé es qüestionava que fos innocent, o bé tenia sentiments de culpa per les conseqüències de tota la "moguda". Al final, el conflicte continuava i el que podia ser un petit problema s'havia convertit en un gran problema i les dues parts del conflicte havien sortit perdent i havien après, o a callar, o a agredir davant d'un altre conflicte. Molta gent s'ha anat convertint en agressor o en inhibit, com a única sortida als conflictes. Parlar entre ells o elles ha solucionat el problema".
- "És que els ensenyem a negociar. Això també és molt maco. És com "regatejar" però ningú vol enganyar a l'altre. Ja saben que han d'oferir coses per a obtenir benefici. El que ofereix cadascuna de les parts del conflicte ha de tenir valor per a l'altra part, perquè sinó no es conforma. A canvi, també ha d'oferir alguna cosa valuosa."

Us sembla que "funciona" la mediació?

- "Doncs, jo no estava gaire segur que funcionés però veig que va bé, principalment perquè és entre iguals. Ens obrim més que si hi hagués un professor o una professora. Ens entenem millor."
- "Jo veig que es solucionen els problemes. Entren a la sala de mediació "tope emprenyats" i surten tranquils. Creuen que ha servit per a millorar alguna cosa."
- "Hi ha qui ve desconfiant que la mediació serveixi i, quan li preguntes, n'està convençut."
- "Un dia van fer una mediació amb una alumna de primer i, quan va acabar de parlar, va dir: "Tinc dotze anys. I, en dotze anys, ningú m'havia escoltat com vosaltres. Va ser molt emocionant."
- "Funciona també perquè ara la gent s'ha acostumat a parlar més abans de tenir un problema o també el solucionen sense haver d'anar a mediació."

Què creieu que heu après com mediador o mediadora?

- "Fer mediació t'ajuda a entendre més les persones. Descobreixes que, en un conflicte, hi ha motius aparents i d'altres que estan amagats, raons que van per dintre, que hi ha més coses de les que es diuen."
- "T'adones que hi ha persones tímides, inhibides, tancades. Tenen problemes anteriors, que no els deixen expressar-se."
- "També veus que hi ha qui va de "xulo", però que es posen a plorar en la sessió de la mediació. I és que també tenen problemes personals."
- "Et sents útil, t'adones que confien en tu i que pots ajudar als altres."
- "Aprens a escoltar."
- "Si tu vas parlant amb la gent, veus que, poc a poc, confien més en tu."
- "Et fa il·lusió que et respectin i t'agrada quan aconseguixes que et tinguin confiança. Al començament, em podien contestar malament, fins que vaig aconseguir que em tinguessin en compte."
- "Quan ets mediadora o mediador i, alhora, tens un conflicte i demanes mediació, també n'aprens molt perquè veus com ho fa l'altre mediador o mediadora i veus que tu també tens els teus punts de vista sobre el tema i has de saber-te distanciar. També costa escoltar els de l'altre."
- "Aprens que a la mediació es reformula el conflicte i, a mida que es fa la mediació, es veu que la causa del problema no és la que ha portat a la mediació i, a més a més, poden sortir altres coses, poden sortir sentiments."
- "A vegades cal dir: eh!, això és serio!. A vegades costa molt perquè s'ho creguin perquè hi ha qui diu que passa i que no vol agafar-s'ho seriosament... fins que li toques la "fibra"."

I els acords als quals s'arriba després de la mediació? Quin tipus d'acords són?

- Són compromisos de l'estil de: Jo no et provocaré més i jo no em posaré més amb tu i no et tornaré a tocar.
- Normalment es demanen perdó.
- Es comprometen a controlar-se i no tornar-se a insultar.
- També n'hi ha que es comprometen a defensar l'altre davant qui sigui.
- Fins i tot hi ha qui es compromet a ensenyar alguna assignatura a canvi de ser valorat davant els altres.

Què us ha aportat el curs de mediació, a vosaltres personalment?

- S'aprèn a parlar amb gent més gran que tu. Dóna seguretat perquè t'ajuda a perdre la vergonya, la por, aprens a dir coses en veu alta.
- El curs ens ha servit per relaxar-nos, per estar més segurs/es. Ens ha donat unes tècniques per encarar els problemes que ens poden tenir els altres.
- El curs t'ensenya a donar confiança als altres.

I al centre, ha canviat alguna cosa?

- Es nota a l'ambient. La gent està més tranquil·la i segura. Per exemple, aquí hi ha molt pocs expedients. Es pot parlar per resoldre problemes[2].
- Aquí parlen els alumnes de diferents cursos i es pot comentar tot. Hi ha llocs que et relaciones només amb els del teu grup i quan hi ha conflictes sempre hi ha d'haver un professor que intervingui[3].
- A més, últimament s'han fet força mediacions per problemes de racisme perquè cada cop hi ha més immigrants i de racisme sempre n'hi haurà. Però els magrebís saben que aquí hi ha algú que els fa costat i els defensa. S'està

tractant el racisme d'una manera diferent de les tutories, entre nosaltres mateixos.

- El més important és que aquí hi ha un lloc per poder resoldre els conflictes, hi ha persones que estan disposades ajudar.

Molins de Rei, març de 2003

Notes:

[1] "Mediar és educar" (Monogràfic) *PERSPECTIVA ESCOLAR*, n. 262 Publicació de Rosa Sensat. Febrer 2002.

[2] Ho diu una representant d'alumnes al Consell Escolar.

[3] Ho diu una alumna procedent d'un altre centre.